# T085 TKL 3 (41) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 68-Sáu Đọ Thu Nhiếp Nhau

*Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)*

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 80 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM SAÙU MÖÔI TAÙM: SAÙU ÑOÄ THU NHIEÁP NHAU

KINH: Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà- taùt truù trong Thí Ba-la-maät maø ñöôïc Giôùi Ba-la-maät? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt khi boá thí, ñem coâng ñöùc boá thí aáy hoài höôùng ñeán Nhaát thieát trí, ñoái vôùi chuùng sinh giöõ thaân nghieäp töø, khaåu nghieäp töø, yù nghieäp töø; aáy laø truù trong Thí Ba-la-maät maø ñöôïc Giôùi Ba- la-maät. Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà-taùt truù trong Thí Ba-la-maät maø ñöôïc Nhaãn Ba-la-maät? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt khi boá thí, bò ngöôøi laõnh thoï thí saân giaän, nhuïc maï, noùi lôøi hung döõ, khi aáy Boà-taùt nhaãn nhuïc khoâng sinh taâm giaän, aáy laø Boà-taùt truù trong Thí Ba-la-maät maø ñöôïc Nhaãn Ba-la-maät. Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà-taùt truù trong Thí Ba-la-maät maø ñöôïc Taán Ba-la-maät? Phaät daïy: Boà-taùt khi boá thí bò ngöôøi laõnh thoï saân giaän, nhuïc maï, noùi lôøi hung döõ, Boà-taùt caøng boá thí theâm vaø taâm nghó raèng: Ta neân caáp thí, khoâng neân tieác gì, töùc thôøi thaân tinh taán, taâm tinh taán, aáy laø Boà-taùt truù trong Thí Ba-la-maät ñöôïc Taán Ba-la-maät. Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà-taùt truù trong Thí Ba-la-maät ñöôïc Thieàn Ba-la-maät? Phaät daïy: Boà-taùt khi boá thí chæ hoài höôùng ñeán Nhaát thieát trí, khoâng hoài höôùng ñeán Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa, chæ nhaát taâm quaùn nieäm Nhaát thieát trí; aáy laø Boà-taùt truù trong Thí Ba-la-maät ñöôïc Thieàn Ba-la- maät. Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao truù trong Thí Ba-la-maät ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Phaät daïy: Boà-taùt khi boá thí bieát vieäc boá thí laø khoâng, nhö huyeãn, khoâng thaáy vì boá thí cho chuùng sinh laø höõu ích, voâ ích; aáy laø Boà-taùt truù trong Thí Ba-la-maät ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Laøm sao Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Thí Ba-la-maät, Nhaãn Ba-la-maät, Taán Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät vaø Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät, thaân, mieäng, yù sinh phöôùc ñöùc boá thí, giuùp thaønh Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc; vôùi coâng ñöùc aáy khoâng thuû chöùng Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa; truù trong Giôùi Ba-la-maät khoâng cöôùp maïng soáng keû khaùc, khoâng cöôùp taøi vaät keû

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 80 2

khaùc, khoâng haønh taø daâm, khoâng noùi doái, khoâng noùi hai löôõi, khoâng noùi lôøi hung döõ, khoâng noùi theâu deät, khoâng tham lam taät ñoá, khoâng saân giaän, khoâng taø kieán. Thöïc haønh boá thí, ngöôøi ñoùi cho aên, ngöôøi khaùt cho uoáng, caàn xe cho xe, caàn aùo cho aùo, caàn höông cho höông, caàn chuoãi anh laïc cho chuoãi anh laïc; höông xoa, ñoà naèm, phoøng nhaø, ñeøn ñuoác, caùc vaät caàn nuoâi soáng ñeàu caáp cho heát. Ñem coâng ñöùc boá thí aáy chia seû cho chuùng sinh

cuøng hoài höôùng ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc. Hoài höôùng nhö vaäy khoâng rôi vaøo Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa. Tu-boà-ñeà! AÁy laø Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Thí Ba-la-maät... Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Nhaãn Ba-la-maät? Phaät daïy: Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät, neáu coù chuùng sinh ñi ñeán caét xeû töøng maûnh thaân theå Boà-taùt khoâng sinh taâm saân giaän, duø chæ trong giaây laùt, töï noùi raèng: "Ta ñöôïc lôïi lôùn, chuùng sinh ñi ñeán laáy töøng chi tieát thaân ta ñeå duøng, ta khoâng moät nieäm saân giaän", aáy laø Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Nhaãn Ba-la-maät. Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Taán Ba-la-maät? Phaät daïy: Neáu Boà-taùt thaân tinh taán, taâm tinh taán thöôøng khoâng boû, nghó raèng: Heát thaûy chuùng sinh ôû trong sinh töû, ta seõ cöùu vôùt ñem ñaët treân ñaát cam loà, aáy laø Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Taán Ba-la-maät. Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Thieàn Ba-la-maät? Phaät daïy: Boà-taùt vaøo Sô thieàn, Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, khoâng tham vaøo Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa, nghó raèng: Ta seõ truù trong Thieàn Ba-la-maät, ñoä heát thaûy chuùng sinh khoûi sinh töû; aáy laø Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Thieàn Ba-la-maät. Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Phaät daïy: Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät khoâng coù phaùp coù theå thaáy, hoaëc taùc phaùp, hoaëc höõu vi phaùp, hoaëc soá phaùp, hoaëc töôùng phaùp, hoaëc coù, hoaëc khoâng; chæ thaáy caùc phaùp khoâng ngoaøi töôùng Nhö. Vì coù Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø söùc phöông tieän neân khoâng ñoïa vaøo Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa; aáy laø Boà-taùt truù trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät. LUAÄN: Cuoái phaåm tröôùc noùi: Laøm sao Boà-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñaày ñuû saùu Ba-la-maät? Phaät ñaõ moãi moãi ñaùp. Trong phaåm naøy Tu-boà-ñeà hoûi: Laøm sao Boà-taùt tu moät Ba-la-maät maø thu nhieáp naêm Ba-la-maät. Hoûi

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 80 3

raèng: Saùu Ba-la-maät moãi töôùng khaùc nhau laøm sao tu moät Ba-la-maät maø thu nhieáp naêm Ba-la-maät? Ñaùp raèng: Boà-taùt do söùc phöông tieän neân tu moät Ba-la-maät coù theå thu nhieáp naêm Ba-la-maät. Laïi nöõa, phaùp höõu vi vì nhaân duyeân quaû baùo noái tieáp nhau neân taïo thaønh nhau; thieän phaùp laøm nhaân duyeân cho thieän phaùp; caùc Ba-la-maät ñeàu laø thieän phaùp, neân tu moät thì nhieáp ñöôïc naêm; laáy moät Ba-la-maät laøm chuû, caùc Ba-la-maät khaùc laøm chi phaàn. Coù Boà-taùt tu saâu veà Thí Ba- la-maät, an truù trong Thí Ba-la-maät, khi boá thí cho chuùng sinh, coù ñöôïc taâm töø, töø taâm töø khôûi leân thaân nghieäp töø, khaåu nghieäp töø, khi aáy Boà-taùt lieàn ñöôïc Giôùi Ba-la-maät. Vì sao? Vì nghieäp töø laø ba thieän ñaïo, caên baûn cuûa Giôùi Ba-la-maät laø khoâng tham, khoâng saân vaø chaùnh kieán. Ba nghieäp töø aáy sinh ra ba nghieäp nôi thaân, boán nghieäp nôi mieäng. Töø töùc laø thieän nghieäp, vì lôïi ích chuùng sinh neân goïi laø töø. Ñöôïc Taán Ba-la-maät laø, Boà-taùt vì Nhaát thieát trí neân boá thí. Bò ngöôøi laõnh thoï giaän laø, neáu thí chuû xöôùng raèng: Ta coù theå boá thí heát thaûy, nhöng ngöôøi

laõnh thoï khoâng ñöôïc vöøa yù lieàn noùi raèng: Ai baûo oâng môøi ta ñeán maø khoâng theo yù ta? Giaän laø yù nghieäp aùc, maéng laø khaåu nghieäp aùc, ñaùnh haïi laø thaân nghieäp aùc. Giaän coù thöôïng, trung, haï. Thöôïng laø gieát haïi; trung laø maéng nhieác; haï laø taâm giaän. Baáy giôø Boà-taùt khoâng sinh ba thöù aùc nghieäp, yù nghieäp laø goác neân chæ noùi yù nghieäp, nghó raèng: Ñoù laø toäi cuûa ta. Ta môøi ngöôøi kia ñeán maø khoâng theå laøm vöøa yù hoï, do ta phöôùc moûng neân khoâng theå boá thí ñaày ñuû. Neáu ta saân giaän thì ñaõ maát taøi vaät laïi maát luoân phöôùc ñöùc, theá neân khoâng neân giaän. Ñöôïc Taán Ba-la-maät laø, neáu Boà-taùt khi boá thí bò ngöôøi laõnh thoï ñaùnh haïi, taâm khoâng thoaùi thaát, khoâng boû. Vì boá thí neân thaân taâm sieâng naêng tinh taán, nghó raèng: Ta ñôøi tröôùc khoâng coá gaéng boá thí neân nay khoâng theå laøm vöøa loøng ngöôøi laõnh thoï, haõy neân sieâng boá thí, khoâng neân tính keå caùc vieäc nhoû khaùc. Ñöôïc Thieàn Ba-la-maät laø, Boà-taùt boá thí khoâng caàu phöôùc laïc ñôøi nay, khoâng caàu laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, vua trôøi, vua ngöôøi ñôøi sau; cuõng khoâng caàu caùi vui thieàn ñònh theá gian, vì chuùng sinh neân khoâng caàu caùi vui Nieát-baøn. Chæ thu nhieáp caùc yù vaøo trong trí Nhaát thieát chuûng khoâng cho taùn loaïn. Ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø, Boà-taùt trong khi boá thí, thöôøng quaùn heát thaûy phaùp höõu vi taïo taùc ñeàu hö doái khoâng kieân coá, nhö huyeãn, nhö moäng. Khi boá thí cho chuùng sinh, khoâng thaáy coù ích, khoâng ích, vì sao? Vì vaät boá thí chaúng phaûi nhaát ñònh laø nhaân duyeân cuûa vui, hoaëc coù khi ñöôïc aên no buïng sình tröôùng maø cheát; hoaëc coù khi ñöôïc cuûa caûi maø bò

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 80 4

giaëc haïi; hoaëc cuõng vì ñöôïc cuûa caûi neân sinh taâm xan tham maø ñoïa vaøo ngaï quyû. Laïi, taøi vaät laø töôùng höõu vi, nieäm nieäm sinh dieät voâ thöôøng, laø nhaân duyeân sinh ra khoå. Laïi nöõa, cuûa caûi vaøo trong caùc phaùp thaät töôùng roát raùo khoâng, khoâng phaân bieät coù lôïi, khoâng lôïi. Theá neân, Boà-taùt ñoái vôùi ngöôøi laõnh thoï khoâng caàu baùo aân, ñoái vôùi vieäc boá thí khoâng mong quaû baùo. Giaû söû caàu quaû baùo, neáu ngöôøi kia khoâng ñeàn ñaùp thì sinh oaùn haän. Boà-taùt nghó raèng: Caùc phaùp roát raùo khoâng, neân ta khoâng coù cho gì; neáu caàu quaû baùo, haõy neân caàu Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc roát raùo khoâng. Nhö töôùng boá thí, neân khoâng thaáy coù ích; vì roát raùo khoâng neân cuõng khoâng thaáy coù ích. Nhö vaäy, ôû nôi Thí Ba-la-maät coù ñöôïc naêm Ba-la-maät. Boà-taùt laáy Giôùi Ba-la-maät laøm chuû, coù thaân, mieäng, yù thieän nghieäp, boá thí, ña vaên, tö duy, trì giôùi giuùp thaønh Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc; vì söùc trì giôùi lôùn neân toång quaùt goïi laø Giôùi Ba-la-maät. Vì sao? Vì ôû trong coõi Duïc, vieäc trì giôùi laø treân heát, coøn vieäc boá thí, ña vaên, tö duy, tu taäp trí tueä, vì taâm ôû coõi Duïc taùn loaïn neân ñaéc löïc moûng manh. Nhö trong A-tyø-ñaøm noùi: Phaùp ñeå ra khoûi söï troùi buoäc vaøo coõi Duïc, Saéc vaø Voâ Saéc chính laø thieàn ñònh thanh tònh; phaùp hoïc, voâ hoïc, vaø Nieát-baøn, Boà-taùt cho vieäc trì giôùi v.v... aáy khoâng höôùng ñeán Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa, chæ an truù trong Giôùi Ba-la-maät, khoâng cöôùp maïng soáng cuûa chuùng sinh cho ñeán khoâng truï trong taø kieán; ñoù laø Giôùi trôï ñaïo, ñaày ñuû möôøi giôùi thieän ñaïo.

Boà-taùt truù trong hai thöù giôùi aáy maø boá thí cho chuùng sinh. Neáu caàn aên cho aên v.v... nhö trong phaåm ñaàu ñaõ noùi roõ. Vaø ñeàu ñem phöôùc aáy hoài höôùng ñeán Phaät ñaïo, khoâng höôùng ñeán Nhò thöøa. Vì sao? Vì Boà-taùt coù hai thöù phaù giôùi: Moät laø laøm möôøi baát thieän ñaïo; hai laø höôùng tôùi Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa, traùi vôùi hai thöù aáy laø hai thöù trì giôùi. Ñöôïc Nhaãn Ba-la-maät laø, Boà-taùt ôû trong Giôùi Ba-la-maät muoán ñaày ñuû Nhaãn nhuïc Ba-la-maät. Neáu coù chuùng sinh ñi ñeán caét xeûo thaân theå töøng maûnh ñem ñi, cho ñeán Boà-taùt khoâng sinh moät nieäm giaän, huoáng gì khôûi leân thaân, khaåu, aùc nghieäp. Hoûi: Nhaãn nhuïc laø ñoái vôùi heát thaûy vieäc xaâm haïi ñeàu nhaãn ñöôïc, côù gì chæ noùi nhaãn tröôùc vieäc caét xeûo thaân theå? Ñaùp: Vaät ñöôïc öa ñaém coù trong, coù ngoaøi. Trong laø töï thaân ñaàu, maét, tuûy, naõo v.v...; ngoaøi laø vôï con, chaâu baùu v.v... tuy ñeàu laø vaät öa ñaém, nhöng vaät öa ñaém beân trong saâu hôn. Coù ngöôøi noùi tham ñaém theo cuûa caûi maø cheát, aáy cuõng laø thaân. Laïi, ngöôøi ta phaàn nhieàu tieác thaân, coù khi tieác cuûa, vì tieác cuûa ít neân khoâng noùi. Laïi, ngöôøi aáy coøn khoâng tieác thaân, huoáng gì tieàn cuûa! Theá neân chæ noùi vieäc lôùn laø ñuû nhieáp vieäc nhoû.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 80 5

Hoûi: Boà-taùt cho ñeán khoâng sinh moät nieäm giaän, ñoù laø ñoái vôùi thaân bieán hoùa hay laø ñoái vôùi thaân cha meï sinh? Neáu ñoái vôùi thaân bieán hoùa thì khoâng coù gì kì laï; neáu ñoái vôùi thaân cha meï sinh thì ngöôøi chöa ñoaïn kieát söû, laøm sao khoâng sinh moät nieäm giaän ñöôïc? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Do phieàn naõo nghieäp laøm nhaân duyeân sinh thaân, Boà-taùt trong voâ löôïng kieáp vì chuùng sinh maø öa tu taäp taâm töø, daàu coù bò caét xeû cuõng khoâng giaän, nhö cha meï laønh nuoâi con daïi, tuy noù ñaùi æa treân thaân, vì loøng quaù thöông yeâu maø khoâng giaän, laïi thöông noù khoâng bieát gì, Boà-taùt ñoái vôùi chuùng sinh cuõng nhö vaäy, nhöõng ngöôøi chöa ñöôïc Thaùnh ñaïo ñeàu nhö treû nít, ta laø Boà-taùt, neân sinh taâm töø nhö cha meï, daàu chuùng sinh coù gaây aùc ñeán vôùi ta, ta khoâng neân giaän. Vì sao? Vì chuùng sinh bò phieàn naõo sai söû, khoâng ñöôïc töï taïi. Laïi nöõa, Boà-taùt töø voâ löôïng kieáp,laïi ñaây thöôøng tu phaùp roát raùo khoâng, khoâng thaáy ngöôøi haïi, ngöôøi maéng, ngöôøi laønh, ngöôøi döõ, heát thaûy ñeàu nhö huyeãn, nhö moäng; nhöõng ngöôøi saân giaän ñeàu laø voâ minh; neáu ta ñaùp traû hoï, thôøi ta vôùi hoï khoâng khaùc. Laïi nöõa, Boà-taùt nghó raèng: Choã ñaùng giaän maø ta khoâng giaän thì laø lôïi lôùn. Ñöôïc Tinh taán Ba-la-maät laø ôû trong Giôùi Ba-la-maät phaàn nhieàu laø haïng ngöôøi xuaát gia, thænh thoaûng coù haïng ngöôøi taïi gia. Heát thaûy ngöôøi xuaát gia ñeàu ñöôïc voâ löôïng giôùi luaät nghi, ñaày ñuû boán möôi thöù thieân ñaïo, saâu vaøo thaät töôùng caùc phaùp, vöôït qua Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa. ba thöù giôùi aáy goïi laø Giôùi Ba-la-maät. Ngöôøi taïi gia khoâng coù voâ löôïng giôùi luaät nghi, theá neân khoâng ñaày ñuû ôû trong Giôùi Ba-la-maät. Boà- taùt nghó raèng: Ta nay boû caùi vui theá gian maø vaøo ñaïo, khoâng theå chæ truù ôû trì giôùi, vì trì giôùi laø truù xöù cuûa caùc coâng ñöùc khaùc; neáu chæ ñöôïc truù xöù, khoâng ñöôïc caùc coâng ñöùc khaùc thì ñöôïc lôïi raát ít; thí nhö ngöôøi ôû trong hoøn ñaûo chaâu baùu maø chæ laáy ñöôïc ngoïc thuûy

tinh thì lôïi raát ít. Vì theá neân, Boà-taùt muoán ñuû naêm Ba-la-maät neân thaân taâm sieâng naêng tinh taán. Thaân tinh taán laø ñuùng nhö phaùp laøm ra cuûa caûi duøng ñem boá thí; taâm tinh taán laø caùc aùc taâm xan, tham v.v... hieän ñeán phaù saùu Ba-la-maät, khoâng ñeå cho vaøo. Ñöôïc hai thöù tinh taán aáy roài, neân nghó raèng: Heát thaûy chuùng sinh chìm ñaém trong sinh töû, ta neân cöùu vôùt, ñaët leân choã cam loà, ngöôøi Thanh vaên chæ ñoä moät thaân coøn khoâng neân giaûi ñaõi, huoáng gì Boà-taùt ñoä mình, ñoä chuùng sinh maø giaûi ñaõi; vì leõ aáy neân ta khoâng neân giaûi ñaõi, pheá boû; tuy thaân khoå nhoïc maø taâm khoâng neân ngöøng. Vì sao? Vì phaùp Ñaïi thöøa naøy neáu khoâng vaän duïng thôøi bò baïi hoaïi. Ñöôïc Thieàn Ba-la-maät laø, Boà-taùt ôû trong Giôùi Ba-la-maät hoaëc

vì chöa ñöôïc phaùp Voâ sinh nhaãn neân gioù phieàn naõo thoåi ñoäng caây ñaïi nguyeän, muoán phaù hoaïi Giôùi Ba-la-maät aáy. Baáy giôø neân caàu caùi vui thieàn ñònh, tröø boû caùi vui naêm duïc laïc; caùi vui naêm duïc tröø, neân giôùi ñöôïc thanh tònh, phieàn naõo tuy chöa döùt heát, cuõng ñaõ bò nhieáp phuïc neân khoâng theå gaây loaïn. Thí nhö raén ñoäc, vì bò söùc chuù thuaät neân ñoäc khoâng theå phun nhaèm. Thieàn laø boán thieàn, boán ñònh voâ saéc, boán taâm voâ löôïng. Boà-taùt ñöôïc thieàn, taâm tuy meàm dòu song vì an truù trong Giôùi Ba-la-maät neân cuõng khoâng thuû laáy Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa. Boàt taùt nghó raèng: Ta neân tu Thieàn Ba-la-maät, khoâng vì Nieát-baøn Tieåu thöøa, cuõng khoâng vì quaû baùo, chæ vì ñoä chuùng sinh neân noùi thaät töôùng caùc phaùp. Trí thaät töôùng aáy töø thieàn ñònh sinh, taâm aáy khoâng bò giaùc quan laøm lay ñoäng, cuõng khoâng bò tham duïc, saân nhueá laøm oâ tröôïc, buoäc taâm moät nôi thanh tònh, meàm dòu, thôøi phaùt sinh thaät trí. Nhö nöôùc ñöùng laën thì chieáu saùng phaân minh. Boà-taùt ôû trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc thieàn aáy, ñöôïc thieàn ñònh neân taâm thanh tònh; taâm thanh tònh neân bieát caùc phaùp nhö thaät. Phaùp höõu vi do nhaân duyeân hoøa hôïp sinh, hö doái. Boà-taùt laáy maét tueä quaùn saùt khoâng thaáy phaùp höõu vi aáy coù thaät. Phaùp höõu vi coù nhieàu teân goïi laø taùc phaùp, höõu vi, soá phaùp, töôùng phaùp, hoaëc coù hoaëc khoâng, vì höõu vi neân coù theå noùi voâ vi; töôùng höõu vi coøn khoâng theå coù ñöôïc, huoáng gì voâ vi. Hoûi: Phaùp höõu vi laø coù töôùng, phaùp voâ vi laø khoâng töôùng, nay sao trong phaùp höõu vi laïi noùi khoâng coù töôùng? Ñaùp: Voâ vi coù hai thöù: Moät laø tòch dieät khoâng coù töôùng, khoâng coù hyù luaän, nhö Nieát- baøn; hai laø ñoái ñaõi nhau, khoâng coù nhôn nôi coù maø sanh. Nhö ôû taïi mieáu ñöôøng khoâng coù con ngöïa, coù theå sinh voâ taâm, voâ taâm aáy laø nhôn duyeân sinh phieàn naõo, laøm sao laø phaùp voâ vi ñöôïc? Vì Boà-taùt khoâng thaáy phaùp coù khoâng, chæ thaáy caùc phaùp nhö, phaùp taùnh, thaät teá. Hoûi: OÂng tröôùc noùi lìa “coù” thì khoâng coù “khoâng” nay sao noùi thaáy nhö, phaùp taùnh, thöïc teá? Ñaùp: Khoâng thaáy phaùp höõu vi hoaëc thöôøng, laïc, ngaõ, tònh, phaùp hö doái aáy neáu khoâng coù, töùc laø phaùp thaät. Vì thaáy phaùp voâ sinh neân coù theå xa lìa phaùp höõu sinh; phaùp voâ sinh aáy khoâng coù ñònh töôùng coù theå thuû ñaéc, chæ coù khaû naêng khieán ngöôøi ta xa lìa phaùp höõu sinh hö doái, neân goïi laø voâ sinh. Neáu coù ñöôïc trí tueä nhö vaäy, laïi do söùc phöông tieän vaø boån nguyeän bi taâm neân khoâng thuû chöùng Nhò

thöøa maø thaúng ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc; aáy goïi laø Boà-taùt ôû trong Giôùi Ba-la-maät ñöôïc ñaày ñuû naêm Ba- la-maät.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*